

УДК 711.4-112

к.т.н., професор Крумеліс Ю.В., Железна М.Л.,
Київський національний університет будівництва і архітектури

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ДОСТУПУ ІНВАЛІДІВ ТА МАЛОМОБІЛЬНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ ДО ОБ'ЄКТІВ ІНФРАСТРУКТУРИ В ОБОЛОНСЬКОМУ РАЙОНІ МІСТА КИЄВА

Стаття присвячена створенню умов, які зрівнюють можливості інвалідів з можливостями інших громадян, шляхом усунення фізичних та соціальних бар'єрів, що заважають доступу інвалідів до інфраструктури міста. Розкриває зрушення в створенні умов доступності для інвалідів та інших маломобільних груп населення при реконструкції та новому будівництві на прикладі Оболонського району м.Києва.

Для України проблема соціального захисту інвалідів є особливо значущою у зв'язку зі стійкою тенденцією до зростання частки інвалідів у загальній структурі населення.

У нашому місті щороку будується безліч житлових будинків, шкіл, дитячих садків, магазинів, поліклінік, лікарень. Все більше з'являється на вулицях кафе і ресторанів, кінотеатрів, клубів. Але більшість з них не розраховані на людей з особливими потребами і виявляються недоступними для маломобільних громадян, які в силу різних обставин мають обмеження в пересуванні.

Однією з головних задач є створення умов, які зрівнюють можливості інвалідів з можливостями інших громадян, шляхом усунення фізичних та соціальних бар'єрів, що заважають доступу інвалідів до всіх сфер життя суспільства. Проблеми інвалідності пов'язані з наявністю численних соціальних бар'єрів, які не дозволяють людям з обмеженими фізичними можливостями активно включитися в життя суспільства і повноцінно брати участь в ній. В результаті цього діти і дорослі живуть в умовах, які ведуть до приниження їх гідності та сегрегації.

До маломобільних громадян відносяться: інваліди різних категорій, в тому числі, яві використовують для свого пересування необхідні коляски, собак-провідників; люди похилого віку; люди з маленькими дітьми та колясками.

Рис.1 Доступність маломобільних груп населення до об'єктів інфраструктури.

Загально визнаними ознаками доступності до об'єктів житлового та громадського призначення з обмеженими фізичними можливостями є:

1. Тротуари шириною не менше 1,50 м - 1,80 м.
2. Відсутність сходінок на тротуарі.
3. Пандуси в місцях переходу через проїжджу частину.
4. Наявність визначених місць для паркування автомобілів інвалідів найближче до входу в будинок.
5. Доступний заїзд у приміщення, пандуси, поручні.
6. Вхід-вихід у двері.
7. Відсутність порогів, широкі двері, широкі коридори.
8. Доступність всіх поверхів у приміщення (ліфти, ескалатори, пандуси тощо).
9. Наявність туалетів спеціально пристосованих для потреб інвалідів.
10. Доступні таксофони, банкомати для людей у візках.

Якщо немає можливості влаштувати вхід в будівлю на одному рівні з тротуаром, його, на додаток до сходів, необхідно обладнати пандусом.

Види і параметри пандусів визначаються індивідуально для кожного окремого будинку. У випадках, коли спорудження стаціонарного пандуса неможливо, використовуються відкидні або знімні пандуси з міцних матеріалів. У ряді випадків (на високих сходах, на станціях метрополітену і залізничних платформ), більш доцільно використовувати підйомники. Тротуари у наземних переходах вулиць і доріг, підходи до зупинок громадського транспорту вимагають знижених бордюрів.

Нормативно-методичні документи передбачають основні положення проектування будівель і споруд з урахуванням вимог інвалідів. Найбільшою мірою це відноситься до інвалідів з порушенням функцій опорно-рухового апарату, які використовують при пересуванні різні пристосування для ходьби і коляски.

Для людей з повною або частковою втратою зору передбачається додаткова система орієнтирів: поєднання контрастних кольорів і фактури матеріалів, що направляють і попереджуючі пристрої, звукові сигнали і покажчики. Яскраво пофарбовані плити з міцним еластичним покриттям, розташовані при підході до сходового маршу, допоможуть людям з погіршеним зором вчасно підготуватися до підйому або спуску.

Для нечуючих людей передбачаються пристрої додаткової візуальної і світлової інформації (наприклад, «біжучий рядок»), покажчиків, електроакустичних пристроїв та ін.

Спеціальними пристроями, що полегшують життя інвалідів, повинні бути обладнані аеропорти, залізничні та автовокзали, тротуари і дорожні

переходи. Виділяються окремі стоянки та номери для автотранспорту інвалідів, спеціальні туалети, що є звичайним для багатьох країн світу.

Безбар'єрне середовище - одна з необхідних умов включення людей з інвалідністю у суспільство.

Виконання цих вимог дає можливість безперешкодного пересування і доступу всім людям, у тому числі ослабленим, літнім, дітям, людям з дитячими колясками. Таким чином, не тільки створюються умови для нормального життя інвалідів, а й в цілому підвищується рівень комфорту для всіх людей.

Питання забезпечення потреб осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення знаходиться в центрі уваги центральних органів влади. Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції про права інвалідів та розвитку системи реабілітації інвалідів на період до 2020 року», Указом Президента України від 19.05.11 р. «Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями» передбачається вжиття конкретних заходів для захисту цих незахищених груп населення та їх фінансування.

Відповідно до Плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2010-2015 рр. в місті Києві, зокрема в Оболонському районі, продовжується робота щодо створення належних умов для безперешкодного доступу людей з фізичними вадами до будинків та приміщень.

На об'єктах з будівництва нових і реконструкції існуючих об'єктів житлового та соціально-культурного призначення, під час проектування передбачається влаштування пандусів, можливість заїзду-виїзду в ліфти інвалідного візка, формування безперешкодного середовища при влаштуванні благоустрою прилеглої території, облаштування спеціальних з'їздів-пандусів для з'їзду інвалідних колясок в місцях переходу через дорогу та інші заходи.

З цією метою проводиться дообладнання існуючих об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури засобами для вільного доступу осіб з фізичними вадами на усунення наявних недоліків.

На даний час вже обладнано спеціальними поручнями та позначками перші поверхи одинадцяти будівель амбулаторно-поліклінічних закладів розташованих на території району. Дитяча поліклініка № 1 (вул. Лайоша Гавро, 26) обладнана спеціальними з'їздами-пандусами для з'їзду-виїзду інвалідних колясок до входу в поліклініку та в місцях переходу через дорогу,

облаштовані вбиральні для інвалідів тощо. При будівництві торгово-розважального центру «Dream Town» блок «Б» (просп. Оболонський, 21-б) було створено умови безперешкодного доступу до об'єкту осіб з обмеженими фізичними можливостями .

Також житлово-комунальними підприємствами району щорічно поновлюються списки адрес житлових будинків (під'їздів, квартир), де проживають інваліди - колясочники, інваліди з вадами зору та слуху для створення сприятливих умов життєдіяльності вищезазначених категорій населення. В районі 365 під'їзди житлових будинків облаштовано пандусами для з'їзду інвалідних колясок. Забезпечено безперешкодний доступ інвалідів до 64 аптек району (34 повністю обладнано пандусами, 30 - частково).

В травні місяці минулого року здано в експлуатацію дитячий сквер «Веселка»(вул. Лайоша Гавро, 26) де забезпечено вільне пересування мало мобільних груп населення.

В рамках Київської міської програми «Безбар'єрне середовище» за останні 5 років обладнано 549 надземних пішохідних переходів з пониженням бортового каменю, в минулому році виконано 25 понижень. В закладах освіти району встановлені пандуси (СЗШ № 168 , ДНЗ № 613).

При проведенні робіт з будівництва та реконструкції стадіону «Оболонь - Арена» згідно Державної цільової програми підготовки та проведення Євро – 2012 було забезпечено вимоги безперешкодного доступу до даної споруди.

Як показує накопичений досвід в цій сфері поліпшення становища інвалідів в країні можливо тільки при зміні ставлення влади до соціального захисту своїх громадян, ліквідації формальності під час будівництва та реконструкції об'єктів з влаштуванням необхідних конструкцій для забезпечення доступу людей з особливими потребами.

Література

1. ДБН 360-92**. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. - К.: Укрархбудінформ, 2002.
2. Методичні рекомендації з облаштування об'єктів туристичної інфраструктури з дотриманням вимог осіб з обмеженими можливостями, Лілея-НВ, Івано – Франківськ, 2009.
3. Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення ДБН В.2.2-17.2006.
4. Споруди транспорту, "Автомобільні дороги" ДБН В 2.3.4. – 2007 .

5. Інформація сайту ГО «Безбар'єрна Україна» . Електронний ресурс <http://netbaryerov.org.ua/index.php/2009-09-29-12-13-46>,
<http://netbaryerov.org.ua/index.php/kyiv/748-2011-01-20-19-18-33>,
6. РОЗПОРЯДЖЕННЯ КМДА № 61 від 11.02.2010 Про деякі питання створення сприятливих умов для життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями. Електронний ресурс: http://kmoutos.narod2.ru/zakon/akti_kivsko_vladi/komitet_dostupnosti_Kieva.pdf
7. Закон України від 6 жовтня 2005 року № 2961-IV « Про реабілітацію інвалідів в Україні». Електронний ресурс: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15>
8. Указ Президента України № 588/2011 від 19 травня 2011 року «Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями». Електронний ресурс: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/588/2011>

Аннотація.

Стаття посвящена створенню умов, которые уравнивают возможности инвалидов с возможностями других граждан, путем устранения физических и социальных барьеров, мешающих доступу инвалидов к инфраструктуре города. Раскрывает сдвиги в создании условий доступности для инвалидов и других маломобильных групп населения при реконструкции и новом строительстве на примере Оболонского района г. Киева.

Annotation

The article is devoted to the creation of conditions equalizing the opportunities for the disabled with the capabilities of the other citizens by removing physical and social barriers preventing the disabled people from access to the infrastructure of the city. It discovers changes during the creation of accessibility conditions for the disabled and the other sedentary population groups during reconstruction and new construction on the example of Obolonskyi District of the city of Kyiv.